

Asianro 577/00.04.01/2018

§ 36

Terveysvalvonnan lausunto sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta

Terveystarkastaja Kirsi Puola 9.7.2018:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää terveystarkastajan lausuntoa siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimialueella Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantal, Nousiaisten, Paimion, Paraisien, Pöytyän, Raisio, Rusko, Salon, Sauvon ja Turun kuntien ja kaupunkien alueilla. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä.

Lausunnossa pyydetään arvioimaan erityisesti jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ympäristöön, vesiensuojeluun, ympäristöterveyteen ja viranomais-toimintaan.

Sako- ja umpikaivolietteiden jätehuollosta on koottu aineistoa osoitteeseen www.turku.fi/lietteenkuljetus

Lausuntopyyntö koskee viemäriverkoston ulkopuolella asumisessa, vapaa-ajan asumisessa ja julkisissa toiminnoissa syntyneiden lietteiden kuljetusta. Lausuntopyyntö ei koske yritystoiminnassa syntyneen sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia.

Lietteen kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten mukaan tapahtuvaan omatoimiseen lietteenkäsittelyyn maataloudessa tai hyvin pienten lietemäärien kompostointiin kiinteistöllä.

Jätehuoltolautakunta ei käsittele sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia Kemönsaaren kunnassa, sillä siellä lietteen kuljetus on toiminut nykyisen lain mukaisesti kunnan järjestämänä 1.1.2013 lähtien.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa vastuulleen kuuluvan jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä käsittelypaikkaan, hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ainoastaan kunta tai kunnan lukuun toimiva jätteenkuljettaja saa kuljettaa järjestämisvastuulle kuuluvaa jätettä. Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kilpailuttaa kuljetusurakat keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyritys. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan lähtökohtainen järjestelmä kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksille, eikä siihen siirtyminen vaadi erityisiä perusteita.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastoiden tyhjentämisestä rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kiinteistön haltijan maksama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kuljetusyrittäjä maksaa jätteestä kunnan jätetaksan mukaisen jätemaksun tuodessaan jätteen vastaanottoon. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samanaikaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vaatimuksiltaan tiukempi kuin tällä hetkellä voimassa oleva ns. sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Lain-säädännössä on kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettu erityisehtoja, joiden täyttymistä jätehuoltoviranomaisen olisi seurattava. Jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus on mahdollista jättää kiinteistönhaltijoiden järjestettäväksi, jos jätelaissa (37§) mainitut ehdot täyttyvät:

1. Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Terveysvalvonnan näkökulmasta terveydelle ja ympäristölle koituu todellisia riskejä, sillä lausuntoaineiston perusteella lietettä päätyy vuosittain huomattavia määriä muualle kuin jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon tai hygienisoituna peltolevitykseen. Lietteet aiheuttavat vesistöihin joutuessaan merkittävää rehevöitymistä. Jäteveden ja lietteen sisältämät bakteerit, virukset, lääkejäämät ja kemikaalit voivat aiheuttaa uimavesien, pohjaveden ja myös maaperän saastumisriskin.

Päätösehdotus

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Terveysvalvontajaosto puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tie-

Terveysvalvontajaosto

21.08.2018

---

donsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Päätös

Terveysvalvontajaosto päätti yksimielisesti antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Lietteen todellisesta määrästä on pystytty esittämään vain arvioita. Keskenään ristiriitaisten lietemääräarvioiden pohjalta ei ole mahdollista tehdä luotettavaa päätöstä kuljetusjärjestelmän muuttamisesta. Terveys- ja ympäristöviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi terveysvalvontajaosto toteaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on pitää jätteenkuljetusrekisteriä ja valvoa kiinteistöjen lietteiden tyhjennystä.

Tiedoksi

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

